

Salukien terveystarkastus 2010

teksti: Ranja Eklund ja Elisa Kohtamäki

Taulukko 1 Suomessa asuvien salukien määrät, vastausmäärät sekä kuolleet. Syntyneistä on vähennetty viennit ja niihin on lisätty tuonnit.										
Syntymävuosi	Urokset	Nartut	Yhteensä	Vastaukset	Urokset	Nartut	Vastaus-%	Kuolleet kpl	Kuolleet %	Kuolinikä
1988	-	-	-	2	1	1	-	2	100	7,75
1991–2008	713	641	1354	688	345	343	50,8	189	27,5	8,9
2009	-	-	-	8	4	4	-	2	25	0,5
2010	-	-	-	2	2	0	-	0	0	

Touko-heinäkuussa 2010 tehtiin salukien omistajien keskuudessa terveystarkastus, joka koski vuosina 1991–2008 syntyneitä salukeja. Näitä on Suomessa yhteensä 1354 (713 urosta, 641 narttua). Tuontikoiria näistä on 142 (72 urosta, 70 narttua). Myös tätä nuoremmista pyydettiin vastaamaan, jos koirassa oli todettu jokin sairaus tai vika.

Heti alkuun on paikallaan kiittää jäsenistöä varsin aktiivisesta osallistumisesta terveystarkastuksiin! Kyselyyn saatiin ennätyselliset ja pyöreät 700 kpl (352+348) vastausta. Näistä varsinaiseen ikäryhmään 91-08 kuului 688 koiraa, mikä kattoi 50,8% perusjoukosta. Tämän lisäksi muutamia vastanneita oli vuosilta 1988, 2009 ja 2010. Tuontieja vastanneista oli 81 kpl (57% tuonneista).

Terveystarkastus toteutettiin yhteistyössä Hannes Lohen tutkimusryhmän kanssa. Kyselyyn liittyi viisi erillistä kyselyä: varsinainen terveystarkastus kaikille salukeille, kiveskysely uroksille, arkuus/ääniarakuuskysely kaikille, hammaspuutuskysely hammaspuutteisille sekä epilepsiakysely oireileville. Tässä ensimmäisessä raportissa käsitellään alustavasti varsinaisen terveystarkastuksen tuloksia, minkä lisäksi julkaistaan tutkija Katriina Tiiran tekemä yhteenveto luonnetta koskevasta osiosta. Jatkamme asioiden käsittelyä kevään 2011 Saluki-lehdessä.

Taulukossa 1 on esitetty vastausten määrä ja kuolleiden osuus vastanneista. Taulukkoon 2 on kerätty suomalaisten salukien määrät ja vastausprosentit vuosittain eriteltynä.

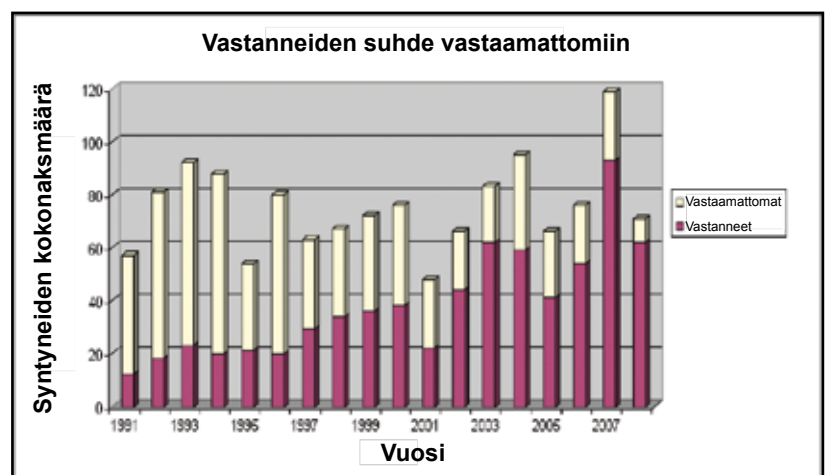
Kaaviossa 1 on havainnollistettu vastanneiden jakaantumista eri vuosille. Vastausprosentti kasvaa loogisesti nykyhetkeä kohden.

Jatkossa käsittelemme kaikkia vastanneita yhtenä ryhmänä, jos ei toisin ole mainittu.

Elinikä ja kuolinsyyt

Saluki on perusterve rotu, joka koostaan huolimatta kuuluu pitkäikäisiin rotuihin. Vanhoja, yli 11-vuotiaita on paljon. Kyselyyn vastanneista

Taulukko 2 Suomalaiset salukit ja vastausprosentit vuosittain. Lukumääristä on vähennetty viennit ja niihin on lisätty tuonnit.						
Vuosi	urokset	nartut	yht	Vastaukset	Vastaamattomat	Vastaus-%
1991	31	26	57	12	45	21,1
1992	47	34	81	18	63	22,2
1993	44	48	92	23	69	25
1994	50	38	88	20	68	22,7
1995	27	27	54	21	33	38,9
1996	49	31	80	20	60	25
1997	34	29	63	29	34	46
1998	31	36	67	34	33	50,7
1999	29	43	72	36	36	50
2000	34	42	76	38	38	50
2001	22	26	48	22	26	45,8
2002	35	31	66	44	22	66,7
2003	40	43	83	62	21	74,7
2004	57	38	95	59	36	62,1
2005	36	30	66	41	25	62,1
2006	45	31	76	54	22	71,1
2007	66	53	119	93	26	78,2
2008	36	35	71	62	9	87,3

Kaavio 1. Vastanneiden määrä suhteessa kokonaismäärään vuosittain. Syntyneissä on mukana tuonnit, viennit on vähennetty.

vuosina 1995-1999 syntyneistä 140 salukista oli elossa 65 koiraa eli 46,4%. Keskimääräinen elinikä oli 8,9 vuotta ja mediaani 10,1 vuotta. Kun laskennasta poistetaan keskiarvoa laskevat tapaturmaisesti kuolleet ja pennun syn-

nynnäisen vian tai epämuodostuman vuoksi kuolleet, saadaan keskimääräiseksi eliniäksi 9,5 vuotta ja mediaaniksi 10,5 vuotta. Eli jos saluki säästyy tapaturmilta, sen voi odottaa elävän 10,5-vuotiaaksi. Taulukossa 3 on esitetty kuolinsyyt sekä keskimääräiset eliniät. Kuolinsyyden jaottelu taulukossa vastaa Koiranetin jalostustietojärjestelmän kuolinsyytilaston jaottelua.

Kaaviossa 2 on havainnollistettu salukiemme eliniän pituutta esittämällä jokaisen ikäryhmän kuolleiden määrä kappaleina. Kaaviosta näkee, että yli puolet salukeista (96 kpl, 54%) elää yli 10-vuotiaiksi. Yli neljännes elää yli 12-vuotiaaksi (50 kpl, 28%).

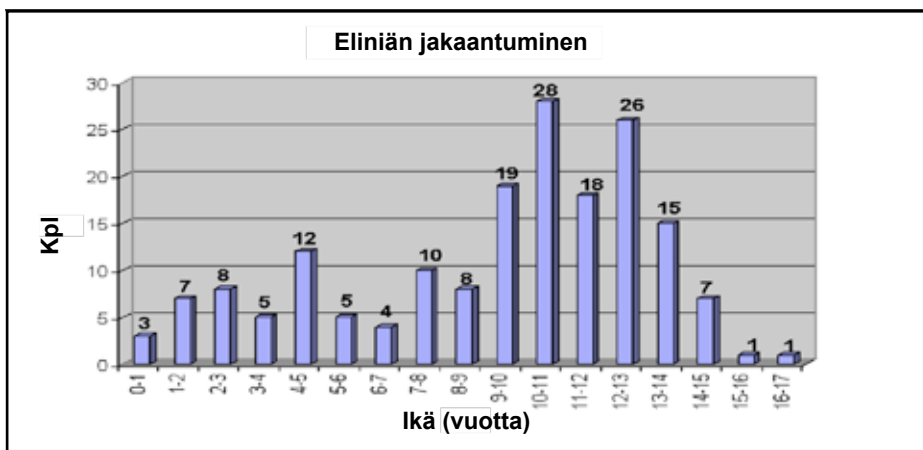
Terveys

Kaikkiaan 318 koiralla eli 45%:lla ei ollut mitään terveyteen liittyvää raportoitavaa. Salukiemme terveys näyttää siis pysyneen melko samanlaisena, sillä edellisissä terveystarkastuksissa kyseinen luku oli samaa tasoa. Lukuun 318 sisältyvät kaikki koirat iästä riippumatta, koska sairaustiedoissa on paljon puutteita oireiden/sairauden alkamisiän raportoinnissa. Tapaturmia oli noin 12%:lla. Tuonneista 59%:lla ei ollut raportoitavaa, ja kaikkia sairausryhmiä esiintyi prosentuaalisesti vähemmän kuin koko kannassa.

Taulukossa 4 on esitetty yleisimmät sairausryhmät. Eniten, peräti joka neljännellä, oli erilaisia allergioita, tulehduksia ja iho- tai karvaoireita. Nämä on niputettu yhdeksi ryhmäksi, sillä useilla koirilla esiintyi näistä useita yhdessä, ja nämä ovat tiiviissä yhteydessä toisiinsa. Toistuvia tulehduksia oli 70 koiralla; korvatulehduksia 46, iho- ja tassutulehduksia 30 ja silmätulehduksia 22 koiralla. Toistuvia tulehduksia sairastavista 38 ilmoitti myös muista tähän ryhmään kuuluvista oireista. Tämän sairausryhmän keskimääräistä alkamisikää ei pysty laskemaan, sillä kaavake ei riittävän selkeästi ohjannut kertoamaan siitä tarkemmin ja tietoja puuttuu siksi paljon. Taulukossa 5 on selvitetty, mitä tämä yleisin sairausryhmä pitää sisällään.

Toiseksi yleisimpiä olivat kasvaimet ja syövät, niitä oli 15%. Näistä yleensä melko harmittomat nisäkasvaimet muodostivat suurimmat ryhmän (36 kpl). Jos

Taulukko 3 Kuolinsyyt	Keskim. elinikä (v)	Yhteensä (kpl)
Hengitystiesairaus	5	4
Hermostollinen sairaus	6	4
Pyoderma, vakava tai toistuva märkivä ihotulehdus	7,1	1
Immuunihemolyyttinen anemia, IMHA, AIHA	4,2	8
Muu immunologinen sairaus	3,9	6
Verihiutalekato, trombosytopenia	7,7	4
Ihon tai ihonalaiskudoksen kasvain	9,75	2
Lymfooma, imusolmukeisyöpä	6	6
Maksan, munuaisten tai suoliston kasvain	10,4	8
Muu kasvainsairaus	9,7	19
Pernan, sydämen tai verisuonijärjestelmän kasvain	10	2
Utarekasvain, nisäkasvain	12,4	6
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	4,5	1
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	7,9	2
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	5	4
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0,2	2
Muu sydämen sairaus tai vajaatoiminta	10,2	21
Sydänlihassairaus, kardiomyopatia	10	6
Tapaturma tai liikennevahinko	3	14
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13,2	42
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	2,5	2
Munuaisten vajaatoiminta	9,5	2
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	8	7
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8,5	20
Kaikki yhteensä	8,9	193
Kaikki yhteensä (kohdat 16 ja 19 poistettu)	9,5	177

Kaavio 2. Salukien eliniän jakaantuminen (poistettu pennun synnynnäisen vian tai epämuodostuman takia kuolleet ja tapaturmaisesti kuolleet).

Taulukko 4 Terveet, tapaturmat sekä yleisimmät sairausryhmät. Tuontikoirien tulokset suluissa.		
Vastauksia	700 (81)	%
Ei raportoitavaa	318 (48)	45,4 (59,3)
Tapaturmia	82 (5)	11,7 (6,2)
Sairaudet		
Allergiat, iho-oireet, tulehdukset	175 (13)	25,0 (16,0)
Kasvaimet tai syöpä	109 (6)	15,6 (7,4)
Sydänsairaudet	58 (4)	8,3 (4,9)
Autoimmunisairaudet	40 (4)	5,7 (4,9)

tähän ryhmään otetaan ikäleikkuri (alle 11-vuotiaat), tapausten määrä putoaa 83:een (12%). Kasvaimiin sairastuneet koirat olivat keskimäärin 8,6-vuotiaita, ja suurimmalla osalla niitä todettiin vasta 9-vuotiaana (mediaani). Vain yhden koiran sairastumisikä puuttui. Nuorin kasvaimen sairastunut (histiosytooma, ihon pyörösolukasvain) oli 7 kk ja nuorin kasvaimen/syöpään kuollut 1v 8kk (neuroblastooma). Taulukossa 6 on esitetty tämän ryhmän tarkempi sisältö.

Sydänsairaudet, 8,3%, oli kolmanneksi yleisin ryhmä. Lähes puolella näistä (27 kpl) oli todettu sydämen sivuääni, ja näistä osalla myös jokin muu sydänsairaus. Sydänvaivat todetaan keskimäärin 8,6-vuotiaana, suurin osa (mediaani) sairastuu vasta 9,5-vuotiaana. 7 tapauksen kohdalla alkamis/toteamisikää ei ollut pääteltävissä. 40 koiraa eli suurin osa sairastui ennen 11-vuotispäiväänsä. Nuorin sairastunut oli 9 kk, jonka ruumiinavauksessa todettiin ”sydämen läpissä dysplastisia muutoksia sekä hypertrofia sydänlihaksessa”. Taulukkoon 7 on koottu eri sydänsairauksien osuudet kokonaismäärästä.

Neljänneksi yleisimpiä olivat immuunivälitteiset sairaudet, 5,7%. Näistä eniten esiintyi trombosytopeniaa (16 kpl). Ryhmän sairaudet alkoivat oireilla keskimäärin 4-vuotiaana, mikä oli myös yleisin sairastumisikä (mediaani). Kaikissa tapauksissa, joissa ikä oli ilmoitettu, koira oli sairastunut alle 11-vuotiaana. 19 tapauksessa alkamis/toteamisikää ei ollut raportoitu. Nuorimmat sairastuneet ja samalla nuorimmat menehtyneet olivat 1,5-vuotiaita (follikkelidysplasia ja myastenia gravis). 16 koiralla immuunivälitteisten sairauksien ryhmästä esiintyi myös allergioita, tulehduksia ja iho- tai karvaongelmia. Voidaan todeta, että allergiat ja iho-ongelmat ovat yhteydessä yleensäkin huonoon immuunivasteeseen. TgAA-testi oli tehty 41 koiralle, ja se oli kaikilla negatiivinen. Taulukossa 8 kerrotaan tarkemmin eri autoimmuunisairauksien esiintymisestä.

Taulukko 5 Allergiat, iho- ja karvaoireet, tulehdukset.	
Allergiat, ihottumat, tulehdukset yms.	175
Jatkuva kutina	33
Jatkuva/häiritsevä hilseily	29
Karvanlähtöä/karvattomia ihoalueita	54
Toistuvia tai jatkuvia vatsa- / suolistovaivoja	23
Toistuvia tulehduksia	70
Ruoka-aineallergia	37
Atopia	12

Taulukko 6 Kasvaimet ja syövät.	
Kasvaimet ja syövät	109
Nisäkasvaimia	38
Ihon ja ihonalaiskudoksen kasvaimet	12
Perna	9
Suun alue, nielu	7
Vatsan seutu, suolisto	7
Imusolmukkeet	5
Maksa	4
Keuhkot	3
Pää, aivot	2

Taulukko 7 Sydänsairaudet	
Sydänsairaudet	58
Sydämen sivuääni	27
Sydämen vajaatoiminta	18
Sydämen laajentuma	12
Dilatoiva kardiomyopatia	9
Endokardioosi (läppävika)	8
Synnynnäinen sydänvika	1
Muu*	6

* *Myokardiitti ja perikardiitti, rytmihäiriöitä, hypertrofia.*

Taulukko 8 Autoimmuunisairaudet	
Autoimmuunisairaudet	40
SLE	1
AIHA/IMHA	10
Trombosytopenia	16
Hypotyreoosi	10
IMPA (autoimmuuni polyartriitti)	3
Muu*	7
TgAA-testi	41 (kaikki negat.)

* *Myastenia gravis, ai aivokalvontulehdus (epäily), follikkelidysplasia, vaskuliitti, ai hermostotulehdus, neutropenia (antibioottireaktiona).*